

มุมมองศิลปะ

สังคมสร้างศิลปะและวัฒนธรรม : ศิลปกรรมศาสตร์วิชาชีพสังคมด้วยงานศิลปะ ศิลปนิพนธ์ทัศนศิลป์รุ่นแรก ของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

พิเชษฐ์ เป็ยร์กลิ่น¹

มุมมองกว้างๆ และการมองไกลไปข้างหน้าของคณะศิลปกรรมศาสตร์ เราจะเป็นผู้นำทางด้านศิลปกรรมในภูมิภาคจนถึงระดับชาติและสากล และมีพันธะต่อกิจกรรมที่ต้องดำเนินการโดยดำเนินกิจกรรมตามแนวพันธกิจของมหาวิทยาลัย เน้นพันธกิจประการต่างๆ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในศาสตร์ศิลปกรรม วัตถุประสงค์ของคณะศิลปกรรม เพื่อผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรด้านศิลปกรรมอันประกอบด้วย สาขาวิชาทัศนศิลป์ สาขาวิชาศิลปะการแสดง และสาขาวิชาศิลปะประยุกต์ เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านศิลปกรรมศาสตร์ กับนักเรียนในภาคใต้และนักศึกษาทั่วไป เพื่อศึกษา ค้นคว้าวิจัย และพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับศิลปกรรม เพื่อเป็นแหล่งบริการวิชาการและศูนย์ข้อมูลด้านศิลปกรรม เพื่อเป็นสถาบันที่ช่วยสร้างจิตสำนึกในการรวบรวมอนุรักษ์ ส่งเสริม และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศ เพื่อเป็นสถาบันที่เน้นศึกษาศิลปกรรมของภาคใต้ ของประเทศ และศิลปวัฒนธรรมข้ามชาติของประเทศไทยกลุ่มอาเซียน (ASEAN Cross Arts and Cultures) การอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่

เอกลักษณ์ ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นมรดกไทย และการบูรณาการในการผลิตบัณฑิต งานวิจัย และการบริการวิชาการ รวมทั้งการสร้างสรรคและส่งเสริมภูมิปัญญาไทยให้เป็นรากฐานของการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถพัฒนาไปสู่สากล

การสานความฝันที่อาจเรียกได้ว่าเป็นอุดมการณ์ของคณาจารย์ในคณะฯ ก่อนที่จะทำการสอนและปลูกฝังกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในสาขาต่างๆ ในหลักสูตรการผลิตบัณฑิตของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กล่าวคือการสร้างฐานความรู้อันเป็นองค์รวมสู่ความเป็นนักสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ มุ่งเน้นให้นักศึกษามีการวางแผนเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างผลงานศิลปะนั้นสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ดีต้องคิดไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร กับใคร เมื่อไร เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในความเป็นเลิศทางวิชาการและนำองค์ความรู้นั้นคืนสู่สังคม

วิรุณ ตั้งเจริญ (2544:136) กล่าวว่า ความ เป็นเลิศทางวิชาการในทางศิลปกรรมศาสตร์ คงจะ ต้องตีความให้กว้าง ทั้งความรู้ ความคิด และการปฏิบัติ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความเป็นเลิศทางด้านปฏิบัติการ คงมิได้หมายถึงเพียง“ทักษะ” (Skill) ในมุมแคบเท่านั้น แต่เป็นทักษะที่ตอบสนองทั้งความชัดเจนของการอนุรักษ์และตอบสนองพัฒนาการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทันสมัย เพื่อสังคมวันนี้และวันข้างหน้าอย่างแจ่มชัดด้วยเช่นกัน

การสร้างสรรคผลงานศิลปะโดยกระบวนการวิจัยจำเป็นที่จะต้องค้นหาประเด็นในการสร้างผลงานที่จะเอื้อให้เกิดการแสวงหาความรู้ความคิดและประสบการณ์ทั้งแนวคิด เนื้อหาสาระ รูปแบบ และกระบวนการสร้างสรรค์ ผู้การวิเคราะห์และรับประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า นั้น นำไปพัฒนาการสร้างสรรคผลงานของตนเองต่อไป การใช้กระบวนการของการวิจัยในการสร้างผลงานศิลปะเชิงทำการทดลองเพื่อนำผลจากการสร้างผลงานศิลปะสู่การพัฒนาต้องไม่คิดถึงผลงานอย่างสูตรสำเร็จและต้องไม่สร้างสรรคผลงานตามความเคยชิน

ชัยนันท์ ชะอุ่มงาม (2547:19) ได้กล่าวว่ามันเป็นความสำคัญถ้าผู้สร้างสรรคผลงานศิลปกรรมสามารถถ่ายทอดความรู้สึกส่วนตนที่ลึกซึ้งละเอียดอ่อนออกมาในผลงานและสามารถทำให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจการถ่ายทอดสื่อเหล่านั้นได้ ซึ่งไม่เพียงแต่ผลงานอย่างศิลปะนามธรรมเท่านั้น (Abstract Art) หากแต่ได้มีการสื่อด้วยเอกสารที่มีเนื้อหาสาระที่สามารถสร้างความเข้าใจพื้นฐานในการคิด การแทนค่ารูปแบบผลงาน เทคนิค และอื่นๆ อย่างมีเหตุและมีผลที่สามารถยกตัวอย่างอธิบายประกอบกับสิ่งที่ปรากฏในความเป็นจริงและความรู้สึกโดยทั่วไปของมนุษย์ได้

ประเด็นเนื้อหาในการสร้างสรรคผลงานศิลปะที่แสดงออกผ่านกระบวนการสร้างสรรค์

- **สร้างสรรคผลงานศิลปะเพื่อขยายแนวความคิดของตนเอง** เป็นการสร้างสรรคผลงาน

ศิลปะที่ขยายแนวคิดจากจุดยืนของตนเองสู่การผลักดันให้เกิดลักษณะเฉพาะตนและพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง

- **สร้างสรรคผลงานศิลปะจากการศึกษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เป็นการสร้างสรรคผลงานศิลปะจากการค้นหาความรู้ความเข้าใจจากธรรมชาติ โดยการประมวลทั้งความรู้และความเข้าใจในเชิงปรากฏการณ์และความรู้ทางวิทยาศาสตร์นำมาเป็นฐานความคิด

- **สร้างสรรคผลงานศิลปะจากประเด็นทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต คติความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี** เป็นการสร้างสรรคผลงานศิลปะโดยการนำความรู้ความเข้าใจในลัทธิทางศิลปะ หรือยุคสมัยที่ผ่านมา ตลอดจนประเด็นทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต คติความเชื่อ ศาสนา วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี โน้มนำการสร้างสรรคผลงานศิลปะของตน

- **สร้างสรรคผลงานศิลปะจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม** เป็นการสร้างสรรคผลงานศิลปะจากการศึกษาโดยเน้นเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมทั้งด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

- **สร้างสรรคผลงานศิลปะจากการบูรณาการแรงบันดาลใจอันอาจเกิดจากสื่อคลใจ** เป็นการสร้างสรรคผลงานจากการบูรณาการแรงบันดาลใจอันอาจเกิดจากสื่อต่างๆ ที่สามารถเป็นแรงกระตุ้น หรือสร้างสรรคผลงานศิลปะจากการศึกษาผลงานศิลปะของศิลปิน และพัฒนาจนเกิดความชัดเจนและสะท้อนบุคลิกเฉพาะตนในที่สุด

ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานศิลปะของนักศึกษา

ผู้สร้างสรรคผลงานศิลปะจะเขียนโครงการสร้างผลงานศิลปะก่อนที่จะดำเนินการสร้างผลงานศิลปะจริง เพราะโครงการสร้างสรรคผลงานศิลปะ

เป็นแผนการดำเนินงานดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น การเขียนโครงการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้นว่าเป็น ขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการสร้างผลงานศิลปะ จาก แผนภูมิแสดงให้เห็นว่ากระบวนการสร้างผลงาน ศิลปะนั้นประกอบไปด้วยขั้นตอนใหญ่ๆ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการสร้างผลงานศิลปะ 2) ขั้น วางแผนหรือออกแบบการสร้างผลงานศิลปะ 3) ขั้น ดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ 4) ขั้นนำเสนอ รายงานการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหรือการจัดแสดง ผลงานในรูปแบบต่างๆ แต่ละขั้นตอนใหญ่ๆ ยัง ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ อีกหลายขั้นตอน เมื่อ ผู้สร้างผลงานศิลปะ เขียนรายละเอียดของขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ได้แล้วถือว่าสามารถเขียนโครงร่างการ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้ เพราะขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เป็นขั้นเตรียมการและขั้นวางแผนในเรื่องต่างๆ ครบถ้วน มีวัตถุประสงค์การสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะที่ชัดเจน มีการออกแบบการสร้างผลงาน ศิลปะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการกำหนด ประเภท รูปแบบ และภาพร่างผลงาน เครื่องมือ สร้างสรรค์ ผลงานศิลปะ วิธีการเก็บข้อมูล แนวทาง การวิเคราะห์สร้างผลงานศิลปะ พร้อมทั้งจะดำเนินการ สร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อไป

องค์ประกอบของโครงร่างการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะ

โครงการสร้างผลงานศิลปะจะประกอบไปด้วยประเด็นสำคัญๆ ที่ช่วยให้ผู้สร้างผลงานศิลปะ มองเห็นทิศทางหรือเค้าโครงของการสร้างผลงาน ศิลปะ เพราะฉะนั้นในการเขียนโครงการสร้างผลงาน ศิลปะควรจะประกอบไปด้วยหัวข้อหลักๆ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ความเป็นมาของปัญหาการสร้างผลงาน ศิลปะ หรือความเป็นมาของการสร้างผลงานศิลปะ

หรือความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

3. วัตถุประสงค์
4. คำถามในการสร้างผลงานศิลปะ (ถ้ามี)
5. สมมติฐานของการสร้างผลงานศิลปะ (ถ้ามี)
6. ขอบเขตของการสร้างผลงานศิลปะ
7. ข้อตกลงเบื้องต้น
8. ความจำกัดหรือความไม่สมบูรณ์ของ การสร้างผลงานศิลปะ
9. คำนิยามหรือศัพท์เฉพาะ
10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
11. วิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ
 - 11.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 11.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างผลงาน ศิลปะ
 - 11.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 11.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
12. เอกสารและงานสร้างผลงานศิลปะที่ เกี่ยวข้อง
13. ระยะเวลาในการทำสร้างผลงานศิลปะ
14. ค่าใช้จ่าย/งบประมาณ
15. บรรณานุกรม

สถาบันการศึกษาด้านศิลปกรรมบางแห่ง อาจกำหนดหัวข้อที่เป็นองค์ประกอบในการสร้าง ผลงานศิลปะมากหรือน้อยกว่านี้ หรืออาจจะเรียง ลำดับหัวข้อแตกต่างกันไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ต้องครอบคลุมหัวข้อหลักๆ หรือประเด็นหลักๆ ให้ ครบถ้วน ต่อไปนี้คือตัวอย่างองค์ประกอบของการ สร้างผลงานศิลปะที่กำหนดโดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำหรับเป็นแนวทางในการรายงานการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะ

การเขียนรายละเอียดในรายงานการสร้างสรรค์

ผลงานศิลปะ

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** ควรตั้งชื่อเรื่องให้ตรงประเด็นปัญหาการสร้างผลงานศิลปะ กะทัดรัด ควรเขียนเป็นความเรียงสละสลวย เขียนเป็นประโยคบอกเล่ามากกว่าการตั้งเป็นคำถาม ชื่อเรื่อง ควรบ่งบอกให้ผู้อ่านทราบถึงประเภทของการสร้างผลงานศิลปะ จุดมุ่งหมาย ตัวแปร และกระบวนการในการสร้างผลงาน

2. **ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Rationale)**

ผู้สร้างผลงานศิลปะ ควรเขียนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องสร้างผลงานศิลปะเรื่องนั้นๆ ชี้ให้เห็นถึงปัญหาอย่างชัดเจนว่าปัญหาคืออะไร ถ้าไม่ทำการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแล้วจะเกิดผลโดยตรงอย่างไร ผลกระทบอย่างไร แต่เมื่อทำการศึกษาคำตอบแล้วจะเกิดประโยชน์อย่างไร เกิดผลอย่างไร เริ่มจากสภาพหรือปัญหากว้างๆ ก่อนแล้วจึงค่อยลดขอบเขตโยงมาสู่ปัญหาที่ต้องการสร้างผลงานศิลปะ เขียนในเชิงวิเคราะห์เชิงเหตุเชิงผล พร้อมทั้งมีข้อมูลสถิติ หรือทฤษฎี หรือผลงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง มาสนับสนุนเพื่อให้มีน้ำหนักมากขึ้น ให้ผู้อ่านเห็นว่ามีคามจำเป็นอย่างไรที่จะต้องดำเนินการสร้างผลงานศิลปะเรื่องนั้น หรือเมื่อทำสร้างผลงานศิลปะเรื่องนั้นแล้วจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง

3. **วัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ (Objectives)**

เป็นการนำเสนอให้ผู้อ่านเห็นว่าในการสร้างผลงานศิลปะเรื่องนี้ผู้สร้างผลงานศิลปะจะทำอะไรบ้าง เป็นการนำปัญหาของการสร้างผลงานศิลปะมาแยกเป็นข้อย่อยๆ แล้วเสนอว่าผู้สร้างผลงานศิลปะ จะทำอะไรบ้างเพื่อจะแก้ปัญหการสร้างผลงานศิลปะ หรือเพื่อจะตอบคำถามการสร้างผลงานศิลปะดังกล่าว การเขียนวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ จะ

บอกให้ทราบถึงตัวแปร กลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการศึกษา (เช่น ทดลอง เปรียบเทียบ สุ่ม) การเขียนวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ มักนิยมเขียนในลักษณะของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดในการสร้างสรรค์และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

4. **สมมติฐานของการสร้างผลงานศิลปะ (Hypothesis)**

สมมติฐานของการสร้างผลงานศิลปะนี้อาจจะมีหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับเรื่องที่ทำการศึกษา ศิลปะ เป็นขั้นตอนของการพิจารณาสาเหตุของปัญหา ถ้าเป็นการสร้างผลงานศิลปะโดยทั่วไป มักไม่นิยมตั้งสมมติฐานการสร้างผลงานศิลปะ แต่ถ้ามีการเปรียบเทียบข้อมูลเปรียบเทียบความเห็น ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือการสร้างผลงานศิลปะในเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มักนิยมตั้งสมมติฐานการสร้างผลงานศิลปะ

สมมติฐานเป็นการคาดคะเนคำตอบของการสร้างผลงานศิลปะอย่างมีเหตุผล โดยมีข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานจะช่วยกำหนดทิศทางของการสร้างผลงานศิลปะ ให้ผู้สร้างผลงานศิลปะ มุ่งศึกษา มุ่งหาข้อมูล เพื่อจะตอบคำถามการสร้างผลงานศิลปะไปตามขอบเขตแนวทางที่กำหนดไว้ในสมมติฐาน ไม่ไปในทิศทางอื่น

ก่อนที่จะตั้งสมมติฐานได้ ผู้สร้างผลงานศิลปะ ต้องศึกษาค้นหาเหตุผลจากทฤษฎี เอกสารงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นเหตุผลสนับสนุน

5. **ขอบเขตการสร้างผลงานศิลปะ (Scope of the Study)**

การเขียนขอบเขตของการสร้างผลงานศิลปะ เป็นการระบุการสร้างผลงานศิลปะนั้นๆ ดำเนินการ

กว้างขวางเพียงใด ครอบคลุมประเด็นใดบ้าง ส่วนใหญ่นิยมเขียนขอบเขตในด้านพื้นที่ของข้อมูลเชิงเนื้อเรื่อง เทคนิควิธีการ รูปแบบ และการกินระวางในอากาศ (มิติ) ที่สามารถมองเห็น (สัมผัส) ได้ด้วยสายตา (ทัศนศิลป์) ทำการสร้างผลงานศิลปะ กระบวนการสร้างผลงานและประเภทสร้างผลงานศิลปะ ตัวแปรในการสร้างผลงานศิลปะ ประเด็นที่ทำการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น โดยอาจจะเขียนแยกเป็นหัวข้อๆ หรือเขียนเป็นเรียงความก็ได้

6. ข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้

เป็นการกล่าวถึงเงื่อนไขหรือข้อตกลงของการสร้างผลงานศิลปะ ที่เป็นที่ยอมรับโดยไม่ต้องมีการพิสูจน์ซึ่งอาจจะเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับตัวแปร วิธีสร้างผลงานศิลปะ จำนวนชิ้นงาน หรือขนาดของผลงาน เป็นต้น

7. ความจำกัดหรือความไม่สมบูรณ์ของการสร้างผลงานศิลปะ (Limitation of the Study)

เป็นการบอกให้ทราบว่า งานสร้างผลงานศิลปะ ไม่ได้ครอบคลุมในเรื่องใดบ้าง หรือมีข้อจำกัดในเรื่องใดบ้าง อาจจะเป็นเรื่องตัวแปรที่ศึกษา เรื่องกลุ่มตัวอย่าง เรื่องการเก็บรวบรวม เป็นต้น

8. คำนิยามหรือศัพท์เฉพาะ (Definition of Terms)

เป็นการให้ความหมายของคำสำคัญ ที่ใช้ในการสร้างผลงานศิลปะ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกันระหว่างผู้สร้างผลงานศิลปะกับผู้อ่านผลงานศิลปะ มักนิยมให้คำนิยามในลักษณะนิยามปฏิบัติการ

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcomes)

เป็นการคาดคะเนผลที่จะเกิดจากงานสร้างผลงานศิลปะ อาจจะพิจารณาถึงประโยชน์หรือผลในแง่ความรู้ที่ได้ ข้อมูลที่ได้ คำตอบที่ได้ หรือในแง่ของการนำผลการสร้างผลงานศิลปะไปใช้ในด้าน

ต่างๆ แก่ทั้งหน่วยงาน องค์กร และสังคม การเขียนมักจะเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสร้างผลงานศิลปะ ตัวอย่างการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

10. วิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ (Research Method)

ในส่วนนี้ผู้สร้างผลงานศิลปะ อาจจะให้รายละเอียดตั้งแต่ประเภทของการสร้างผลงานศิลปะ ขั้นตอนในการสร้างผลงานศิลปะมาจนถึงวิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ โดยครอบคลุมเครื่องมือในการสร้างผลงานศิลปะ และครอบคลุมผลการสร้างงานศิลปะ การแสดงผลภาพผลงานรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์สร้างผลงานศิลปะตามความเหมาะสมของลักษณะผลงาน

10.1 ตัวอย่างภาพผลงานการสร้าง-สรรค (Product and Sample) ผู้สร้างผลงานศิลปะ จะต้องนำเสนอให้เห็นกระบวนการที่ใช้ในการสร้างผลงานศิลปะ โดยกล่าวถึงกรรมวิธีลักษณะเป็นอย่างไร มีจำนวนขนาดเท่าไร เพราะเหตุใดจึงต้องใช้กระบวนการสร้างผลงานศิลปะในรูปแบบนี้ จากนั้นจึงเขียนและแสดงภาพตัวอย่าง ซึ่งจะต้องให้รายละเอียดตัวอย่างผลงานศิลปะดังกล่าวโดยใช้เทคนิคหรือวิธีใด จำนวนเท่าไร (มีเกณฑ์หรือแนวความคิดเป็นอย่างไร) กลุ่มตัวอย่างผลงานศิลปะ ครอบคลุมและสอดคล้องกับการแสดงออกทางศิลปะมากน้อยแค่ไหน

10.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างผลงานศิลปะ (Research Instruments) ควรระบุว่าเครื่องมือในการสร้างผลงานศิลปะนี้มีอะไรบ้าง มีส่วนประกอบอย่างไร เช่น ประกอบด้วยกี่ขั้นตอน แต่ละขั้นตอนเป็นอย่างไร เป็นต้น มีขั้นตอนในการสร้างสรรค์เครื่องมืออย่างไร หรือนำเทคนิควิธีการในการสร้างผลงานศิลปะจากของผู้อื่นมาใช้หรือไม่ มีการทดลองใช้และหาค่าความตรงและความเที่ยงของ

เครื่องมืออย่างไร

10.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) เป็นการบรรยายให้เห็นถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) การติดต่อกับกลุ่มตัวอย่าง การนำเครื่องมือไปใช้ดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งได้ข้อมูลกลับมาให้เห็นลำดับขั้นตอน

10.4 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ในขั้นนี้จะบรรยายให้เห็นว่าเมื่อได้ข้อมูลกลับมา ผู้สร้างผลงานศิลปะ ดำเนินการอย่างไร เช่น คัดเลือกเฉพาะผลงานที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทำอย่างไร ข้อมูลประเภทใด วิเคราะห์อย่างไร ใช้หลักเกณฑ์อะไรบ้าง

11. เอกสารและผลการสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง (Related Literature)

การศึกษาเอกสารและการสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องจะทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิด ทฤษฎี ได้ทราบผลการศึกษาศิลปะการสร้างผลงานศิลปะที่มีผู้ทำมาแล้ว ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานสร้างผลงานศิลปะของตนที่กำลังจะทำทั้งในแง่สอดคล้องหรือขัดแย้ง ได้รู้เหตุผล ข้อมูลเหล่านี้จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานใช้ในการออกแบบการสร้างผลงานศิลปะ กำหนดสมมติฐานการสร้างผลงานศิลปะ กำหนดกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือสร้างผลงานศิลปะ เป็นแนวทางในการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ ตลอดจนใช้ในการอภิปรายผลการสร้างผลงานศิลปะ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาเอกสารและการสร้างผลงานศิลปะ ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. เพื่อค้นหาข้อมูล ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าของนักสร้างผลงานศิลปะต่าง ๆ
2. เพื่อให้เลือกปัญหาในการสร้างผลงานศิลปะได้ถูกต้อง
3. เพื่อช่วยในการนิยามปัญหา ช่วยให้เกิด

ความกระจ่างในปัญหาที่ทำการสร้างผลงานศิลปะ

4. เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างผลงานศิลปะซ้ำซ้อน
5. เพื่อหาเทคนิคในการสร้างผลงานศิลปะ
6. เพื่อช่วยในการแปลความหมายข้อมูล
7. เพื่อเตรียมการเขียนรายงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

การเขียนเอกสารการสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องนี้เป็นการสรุปเรียบเรียงทฤษฎี แนวคิด ตลอดจนผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างผลงานศิลปะเรื่องนี้ นิยมเขียนเป็นความเรียงภายใต้หัวข้อหลักๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องทำการสร้างผลงานศิลปะ ในส่วนของงานสร้างผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้อง การเขียนจะระบุรายละเอียดครอบคลุมชื่อผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ ข้อค้นพบ ข้อจำกัด ต่างๆ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง เขียนในลักษณะสรุปแต่ให้ครอบคลุมใจความสำคัญ

12. ระยะเวลาในการสร้างผลงานศิลปะ (Schedule)

เป็นการระบุเวลาที่จะใช้ในการสร้างผลงานศิลปะตลอดทั้งโครงการ และนำเสนอกิจกรรมย่อยๆ พร้อมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละกิจกรรมด้วย มักนิยมเขียนเป็น Gantt's Chart ให้เห็นกิจกรรมย่อยๆ ที่ต้องดำเนินการทั้งหมดตลอดโครงการ และระยะเวลาที่ใช้สำหรับแต่ละกิจกรรม

13. งบประมาณ (Budget)

เป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสร้างผลงานศิลปะ ทั้งในภาพรวมและแยกย่อยเป็นหมวดต่างๆ เช่น หมวดค่าใช้สอย ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ โดยแจกแจงรายละเอียดในแต่ละหมวดว่าค่าใช้จ่ายเป็นค่าอะไรบ้าง อย่างละเท่าไร

14. บรรณานุกรม (Bibliography)

เป็นการระบุ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำรา และงานวิจัยที่ผู้สร้างผลงานศิลปะ ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำการสร้างผลงานศิลปะนี้ เมื่อดำเนินการสร้างผลงานศิลปะจริงอาจมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอีก ทำให้มีจำนวนสิ่งพิมพ์ในบรรณานุกรมเพิ่มอีกก็ได้ การเขียนจะเขียนตามหลักการเขียนบรรณานุกรม โดยแยกเอกสารภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เป็นคนละกลุ่ม เขียนเรียงลำดับตามอักษร

ภาพของผลงานศิลปะที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์อย่างมีขั้นตอน เช่น มีการแทนค่ารูปทรงหรือรูปแบบศิลปะ และเทคนิควิธีการในการสร้างผลงานตลอดจนผลของความรู้สึกที่สามารถถ่ายทอดออกมาในงาน ให้เกิดความหมายและความสะเทือนใจได้ตรง ชัดเจน สอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด คงจะเป็นสิ่งแสดงให้เห็นภูมิปัญญาของผู้สร้าง เพราะการสร้างสรรค์ดังกล่าวเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานทางความคิดที่มีเหตุมีผล สามารถอ้างอิงเปรียบเทียบภาพและความรู้สึกธรรมดาทั่วไปของมนุษย์ได้ มิใช่จินตนาการที่เพ้อฝันเลื่อนลอย ส่วนจะสามารถถ่ายทอดออกมาได้ลึกซึ้งเพียงใดก็น่าจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่สั่งสมมา (ชัยนันท์ ชะอุ่มงาม.2547:19)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ของนักศึกษาในคณะศิลปกรรมศาสตร์ของเราอาศัยกรอบดังกล่าวเป็นเกณฑ์และแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ตามความตั้งใจของคณาจารย์เพื่อสนองต่อความคิด ...**สังคมสร้างศิลปะและวัฒนธรรม : ศิลปกรรมศาสตร์รับใช้สังคมด้วยงานศิลปะ ...ศิลปะนิพนธ์ทัศนศิลป์รุ่นแรก ของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี...** ได้คืนโอกาสกลับสู่สังคมของเราด้วยวิถีของนักสร้างสรรค์

จากพื้นฐานของสังคมที่หลากหลายมิติทางวัฒนธรรมและจากความจริงที่เราเติบโตมาบนผืนแผ่นดินคาบสมุทรภาคใต้ของประเทศไทย

ตัวอย่างภาพผลงานศิลปะนิพนธ์ของนักศึกษา

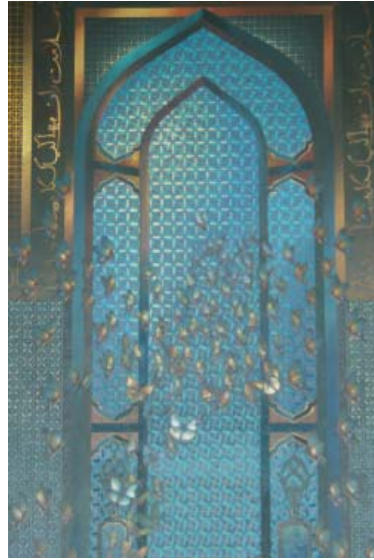
ภาพประกอบที่ 1 แสดงภาพตัวอย่างผลงานศิลปะนิพนธ์ของนายมุฮัมหมัดโตรอยี แวกือจิ เรื่อง ความหวังสู่สันติสุข

ภาพประกอบที่ 2 แสดงภาพตัวอย่างผลงานศิลปนิพนธ์ของนายเจ๊ะอับดุลเลาะ เจ๊ะสอเหาะ เรื่อง วิถีชีวิตชาวมลายูในท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพประกอบที่ 3 แสดงภาพตัวอย่างผลงานศิลปนิพนธ์ของนายอัมราม ดอกกา เรื่อง ประตูลู่สันติสุข

ภาพประกอบที่ 4 แสดงภาพตัวอย่างผลงานศิลปนิพนธ์ของนายศิริชัย พุ่มมาก
เรื่อง จินตภาพจากวิถีชีวิตในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย พ.ศ.2548

เอกสารอ้างอิง

- ชัยนันท์ ชะอุ่มงาม. 2547. ศิลปกรรมทูนสร้างสรรคศิลป์พระศรี. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา และคณะ. 2548. การเขียนผลงานวิชาการและบทความ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัดภาพพิมพ์.
วิรุณ ตั้งเจริญ. 2545. ทักษณศิลป์วิจัย. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สันติศิริ.

